

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 05.04.1993, sp. zn. 5 Cmo 50/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:5.CMO.50.1993.1

Číslo: 21/1994

Právní věta: Návrh navrhovatele týkající se prodeje movitých věcí, které je jako zástavní věřitel oprávněn prodat na základě smluvně zřízeného zástavního práva, musí soud posoudit s ohledem na vázanost soudu podaným návrhem (§ 153 odst.2 o.s.ř.) i s ohledem na povinnost rozhodnout o celé projednávané věci (§ 152 odst.2 o.s.ř.), a to tak, aby odpůrci byla uložena konkrétní povinnost, která v případě, že nebude dobrovolně splněna, bude moci být vymáhána v řízení o soudní výkon rozhodnutí. Srov.nyní § 299 obchodního zákoníku.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 05.04.1993

Spisová značka: 5 Cmo 50/93

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Řízení před soudem, Zástavní právo

Předpisy: 513/1991 Sb. § 299 99/1963 Sb. § 153 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích bylo rozhodnuto, že navrhovatel je oprávněn k uspokojení pohledávky vůči odpůrci ve výši 80 500 Kč (spolu s 31,5 % úrokem od 1. 10. 1991 do zaplacení) prodat zastavené movité věci na základě zástavní smlouvy uzavřené mezi účastníky 13. 2. 1991. Odpůrci byla uložena povinnost zaplatit navrhovateli na úhradu nákladů řízení 1000 Kč.

Uvedený rozsudek vycházel ze zjištění, že mezi navrhovatelem a odpůrcem byla uzavřena zástavní smlouva k zajištění závazku ze smlouvy úvěrové. Pohledávka z úvěrové smlouvy se stala splatnou v plném rozsahu (včetně zvýšené úrokové sazby) a navrhovateli vzniklo právo na uspokojení ze zástavy. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že navrhovatel je s ohledem na ustanovení § 129g odst. 3 dříve platného hospodářského zákoníku oprávněn k uspokojení své pohledávky prodat zastavené movité věci na základě zástavní smlouvy. Podle názoru soudu prvního stupně bylo smyslem nalézacího řízení rozhodnout o existenci práva navrhovatele na uspokojení jeho pohledávky prodejem zástavy. Požadavek navrhovatele, aby v rámci tohoto řízení byl spis postoupen příslušnému okresnímu soudu za účelem provedení soudního výkonu rozhodnutí, byl shledán neopodstatněným, neboť řízení o výkon rozhodnutí je již samostatným řízením odlišným od řízení nalézacího.

Navrhovatel se odvoláním proti uvedenému rozsudku domáhal vydání nového rozhodnutí, kterým

bude rozhodnuto ve smyslu jeho návrhu tak, že se k uspokojení jeho pohledávky ve výši 80 500 Kč (spolu s úrokem ve výši 31,5 % ode dne 1. 10. 1991 do zaplacení) nařizuje prodej zastavených movitých věcí s tím, že po právní moci rozsudku se věc postoupí příslušnému okresnímu soudu k provedení prodeje zastavených movitých věcí. Podle názoru navrhovatele bylo smyslem ustanovení § 129g odst. 2 a 3 dříve platného hospodářského zákoníku, aby institut zástavního práva umožňoval věřiteli rychlé uspokojení pohledávky, aniž by musel postupovat řízení vykonávací. Za tím účelem neměl provádět prodej zástavy sám zástavní věřitel. Navrhovatel dále uváděl, že z výroku soudu o tom, že navrhovatel je oprávněn prodat věci, nelze usoudit, kdy se toto rozhodnutí stává vykonatelným, a chybí tedy splnění jedné z podmínek podání návrhu na soudní výkon rozhodnutí. Podle názoru navrhovatele nejde ohledně řízení o nařízení prodeje zastavených věcí o řízení vykonávací v pravém smyslu slova; jde pouze o druhou fázi řízení, ke které je příslušný jiný soud. Příslušný okresní soud potom postupuje přiměřeně podle ustanovení o výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí ve smyslu ustanovení § 372 o. s. ř. Řízení o nařízení prodeje zastavených věcí je podle názoru navrhovatele řízením jednolitým, skládajícím se ze dvou částí. V první části soud nařizuje prodej s tím, že jej sám provede. Při jeho provádění se přiměřeně použijí ustanovení občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí. Z podstaty věci plyne, že prodej provádí příslušný okresní soud.

Vrchní soud v Praze zrušil rozsudek soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Z protokolu o jednání před soudem prvního stupně ze 17. 9. 1992 bylo zjištěno, že usnesením tohoto soudu byla připuštěna změna návrhu, jímž se navrhovatel domáhal zaplacení částky 80 500 Kč s příslušenstvím, takto: „nařizuje se prodej zastavených movitých věcí na základě zástavní smlouvy, uzavřené mezi účastníky 13. 2. 1991 k uspokojení navrhovatelovy pohledávky ve výši 80 500 Kč s příslušenstvím, s tím, že vlastník zastavených věcí je povinen prodej strpět. Po právní moci rozsudku se vše postupuje okresnímu soudu, v jehož obvodu jsou zastavené movité věci.“

Soud prvního stupně provedl všechna potřebná zjištění týkající se existence pohledávky i práva navrhovatele domáhat se uspokojení ze zástavy. Na daný případ správně aplikoval ustanovení § 129g dříve platného hospodářského zákoníku 2)). Toto ustanovení v odst. 3 umožňovalo zástavnímu věřiteli, aby navrhl hospodářské arbitráži prodej zástavy.

Podle čl. III. bod 9a) zákona č. 519/1991 Sb. přešlo ovšem rozhodování v těchto věcech na soudy.

V řízení o prodeji zástavy postupují soudy podle občanského soudního řádu 3)). Tento procesní předpis neobsahuje žádnou specifickou úpravu pro toto řízení; to znamená, že pokud nebude rozhodnutí dobrovolně splněno, má navrhovatel možnost, stejně jako u jiných rozhodnutí ukládajících povinnost, domáhat se soudního výkonu rozhodnutí podle příslušných ustanovení občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí.

V ustanovení § 152 odst. 2 o. s. ř. je stanoveno, že rozsudkem má být rozhodnuto o celé projednávané věci. Ve výroku rozsudku musí být tedy rozhodnuto o celém návrhu, pokud nejde o případ, kdy bylo nejdříve rozhodnuto o části nebo o základu projednávané věci.

V daném případě se navrhovatel domáhal vydání rozhodnutí, jímž se nařizuje prodej zastavených movitých věcí na základě zástavní smlouvy, uzavřené mezi účastníky 13. 2. 1991, k uspokojení navrhovatelovy pohledávky ve výši 80 500 Kč s příslušenstvím s tím, že vlastník zastavených věcí je povinen prodej strpět. Současně požadoval, aby po právní moci byla věc postoupena okresnímu soudu, v jehož obvodu se nacházejí zastavené věci.

Soud prvního stupně napadeným rozsudkem určil, že navrhovatel je oprávněn k uspokojení pohledávky vůči odpůrci ve výši 80 500 Kč (spolu s 31,5 % úrokem od 1. 10. 1991 do zaplacení) prodat zastavené movité věci na základě zástavní smlouvy uzavřené mezi účastníky dne 13. 2. 1991.

Nebylo tedy rozhodnuto o návrhu, jímž se domáhal nařízení prodeje věci. Soud neměl v daném případě určovat, že je navrhovatel oprávněn prodat věci, ale měl rozhodnout o jeho návrhu, jímž se domáhal nařízení prodeje věci.

Z uvedeného je patrné, že se soud nezabýval posouzením návrhu v celém rozsahu a nerozhodl o něm ve výroku. Navíc o návrhu na postoupení věci po právní moci rozsudku okresnímu soudu nebylo vůbec rozhodnuto ve výroku rozsudku, ale jen v odůvodnění.

Odvolací soud neshledal proto podmínky ani pro potvrzení, ani pro změnu napadeného rozsudku, a na základě ustanovení § 221 odst. 1 a 2 o. s. ř. napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

V tomto řízení je třeba rozhodnout o celém návrhu, a to tak, aby rozsudek ukládal odpůrci konkrétní povinnost, která v případě, že nebude dobrovolně splněna, bude moci být vymáhána v řízení o soudní výkon rozhodnutí.

Kdyby odvolací soud rozhodl sám o návrhu navrhovatele, o němž jako celku nebylo v řízení před soudem prvního stupně rozhodnuto, nahrazoval by činnost tohoto soudu a účastníkům by znemožnil, aby se domáhali nápravy takového rozhodnutí řádným opravným prostředkem.

1) *Srov. nyní § 299 obchodního zákoníku.*

2) *zákona č. 109/1964 Sb. (zrušeného zákonem č. 513/1990 Sb.).*

3) *zákona č. 99/1963 Sb. (ve znění se změnami a doplňky vyhlášeném pod č. 240/1993 Sb.)*